

De Standaard 2

ZATERDAG 14, ZONDAG 15 JUNI 2008

EGYPTE

Met het gezin naar de Nubische Rivière

IN DEZE KRANT

EGYPTE | MET DE KINDEREN

Mark Coenen, bekend radioman en directeur marktstrategie van de VRT, wou met zijn gezin naar Egypte. Ze wisten wat ze niet wilden, dus gingen ze op zoek op het net en vonden een bijzonder aanbod. Het werd een aparte kerstvakantie in en om Aswan, bij de Nubiërs.

Saint-Tropez aan de oever van de Nijl. © Mark Coenen

Een perfecte week (met frisdrank)

Géén all-in: dat was de absolute voorwaarde voor onze gezinsuitstap.

Ook: geen toeristental met altijd maar dezelfde buffetten, verveelde buikdanseressen en de met handdoeken afgepaalde ligstoelen naast Mie en Jos aan het zwembad. Niet dat we iets tegen zwembaden hebben. De kinderen (anderhalf, drie en elf) hebben zwemvliezen in plaats van handen en voeten, maar papa en mama willen wat anders. Maar wat dan? Het net brengt raad. Een middagje surfen leidt ons naar de site van *Bet el Kerem*. 'Welkom in Nubië' is de baseline.

Bet el Kerem is een initiatief van

een gemengd Egyptisch-Nederlands paar: de uit zwart graniet opgetrokken Abdel en zijn beneden-de-Moerdijkse vrouw Ellen. Zij organiseren in het dorpje Nagh el Kuba overnachtingen voor toeristen die niet verslaafd zijn aan luxe en airco. Nagh ligt aan de Nijl, op een steenworp van Aswan, de poort naar de tropen. Ellen en Abdel heten ons op *betelkerem.com* welkom in een fascinerende wereld van bedoeïenen en hun kamelen, van faraonische tempels, authentieke dorpstafelen, weelderige rivierlandschappen en Nubische gastvrijheid. Tijdens de reis kunnen we in alle rust genieten van al het moois dat

Egypte te bieden heeft en maken we kennis — zo beloven ze ons — met de lokale bevolking en het dagelijkse leven. Geen overvolle programma's: Abdel en Ellen geloven dat kwaliteit meer indruk maakt dan kwantiteit.

Onder het motto '*life's a journey not a destination*' besluiten we naar hun Beloofde Land te gaan via Luxor (vijf uur vliegen), alwaar we zes uur moeten wachten op een trein die ons in drie uur naar Aswan moet voeren. Als we in Luxor landen, zien we de Franse president Sarkozy en zijn *fiancée* Bruni net instappen in de Franse regeringsjet. Hun vakantie zit er-

op, die van ons begint met een eerste boottochtje op de Nijl en het bezoek aan een bananeneiland vlakbij.

Het station waar we de trein naar Aswan moeten nemen, kan zo in het decor van een wat groezelige B-film: de tand des tijds heeft hier bijzonder grondig zijn werk gedaan. De trein is een model dat zijn beste tijd in de jaren 1950 moet gehad hebben: zolang is het waarschijnlijk ook geleden dat hij schoongemaakt werd. De kinderen vinden het allemaal best spannend. Donkere mannen en vrouwen, gehuld in lange gewaden: voor J (3) loopt het hier vol Zwarte Pieten.

Aswan: geurige steegjes en talloze pittoreske hoeken en kanten. © Mark Coenen

In het drukste station ter wereld — heelder volksmassa's, hun hebben en houden gepakt in grote zeildoeken, staan te wachten op het perron — worden we afgehaald met een minibus, die ons na een tocht door de woestijn en over de Aswandam in het zwartste donker dropt aan ons huisje. Het blijkt primitief maar proper te zijn, en met dakterras met zicht op de rivier. Twee slaapkamers met harde maar comfortabele bedden, een kleine keuken (de diepvriezer vol vlees, vers geslacht) en een spartaanse badkamer. Wie satelliet-tv en een minibar verwacht, komt hier bedrogen uit. Minimaal comfort maar maximale uitstraling: dichterbij de lokale cultuur kan je moeilijk raken.

De trip was vermoeiend, zeker met het zootje ongeregeld dat we bij ons hebben, maar de beloning is ernaar. Dat blijkt zeker de volgende ochtend: aan de overkant van de straat denken de jonge voetballers op een stoffig voetbalveldje dat ze de nieuwe Hassan van Anderlecht zijn en worden we op weg naar het ontbijt bij Ellen en Abdel voorbijgestoken door druk gsm'ende jeugd op kamelen. Onze bleekblanke kinderen worden aangeraakt als waren ze van een andere planeet. De mensen zijn vriendelijk en lachen, het is eens iets anders dan de zure, kerstshoppende gemiddelde Vlaming.

Tijdens het uitgebreide ontbijt (eitjes, pannenkoeken, yoghurt met vers fruit, falafel, Egyptische zoetigheid en sloten thee) op een zonovergoten terras met zicht op de Nijl en de woestijn vertelt Ellen haar verhaal. Lang geleden werd zij verliefd op man en land. Met hun kinderen Aisha en Karim verdelen ze hun tijd tussen Den Haag, waar Ellen werkt, en Aswan, waar Abdel geboren en getogen is en een prachtig huis heeft. Dat huis is de tegelijk de oase en de draaischijf van de kleine nederzetting aan de oever van de Nijl. Stamvader Abdel heerst als een veldheer over zijn troepen en de superefficiënte Ellen, bijgestaan door een handvol ebbenhouten reuzen, gehuld in een al hun eenvoud prachtige galabia — wat ruim uitgevallen overhemden, maar dan tot op de grond — omringen hun gasten met alle moge-

lijke voorkomendheid. Je krijgt er *the best of both worlds*: dankzij Abdels contacten worden we als vorsten behandeld en de nuchtere Ellen weet wat de westerling wil: met drie kleine kinderen moet avontuur meer een gevoel zijn dan werkelijkheid.

Abdel en zijn vrienden zijn geen Egyptenaren, maar Nubiërs: aan dat onderscheid is iedereen bijzonder gevoelig in Nagh el Kuba, een nederzetting vol trotse Nubiërs. Gewoonlijk worden de drie volkeren in Egypte voor het gemak Arabieren genoemd, maar dat is zonder de Nubiërs gerekend. Egypte wordt immers bevolkt door bedoeïenen, Egyptenaren en Nubiërs. De Nubiërs leefden duizenden jaren geleden in hun eigen land bij de Nijl. Van oudsher waren ze de slaven van de eerste faraonische dynastieën, maar toen de macht van de farao's kleiner werd, ontstond een eerste Nubische culturele ervaring in Kerma, dat gedurende enkele eeuwen een onafhankelijk bestaan leidde. Na een korte pauze onder Egyptisch gezag veroverden de Nubiërs Egypte en heersten ze enkele eeuwen over het hele land. Onder Ptolemaeus werden ze opnieuw verdreven.

Het land van de Nubiërs strekte zich uit van Egypte tot in Sudan. Het verdween in de jaren 1970 onder het water, met dank aan president Nasser, die de dam liet aanleggen waardoor Nuba en al haar oude cultuur in een artificieel meer verzoop. De tempel van Abu Simbel werd, met de steun van de Unesco, gered uit de golven. De Nubiërs werden verplicht te verhuizen, maar het bleef een trots volk, zelfs na — of misschien wel: dankzij — de deportatie.

Onze eerste dag brengen we lantferantend door: eerst met de boot naar Aswan en daarna zwemmen in het *Isis Hotel*, waar je voor weinig geld een hele namiddag aan het zwembad kunt liggen: de kids vinden het super en dan zijn de ouders ook blij.

's Avonds zijn we uitgenodigd om bij Abdels familie te gaan eten. Tafels en stoelen zijn er niet, maar op een tapijtje in de stemmige binnenkoer smaakt de uitgebreide keuze aan vlees en vis, verse groenten en couscous in alle vor-

Niks leuker dan je met een bootje te laten voeren als een vorst. © Mark Coenen

Minimaal comfort maar maximale uitstraling: dichterbij de lokale cultuur kun je moeilijk raken

men en kleuren voortreffelijk. Traditie staat hier nog voorop: eerst eten de gasten, dan de mannen, dan pas de vrouwen. Die komen, verlegen en in het zwart, dat zeggen na het eten. We spreken met ogen en handen en ontdekken zo hoe sympathiek deze familie wel is.

De volgende dag huren we bij Osama — geen familie — kamelen en trekken voor een korte tocht de woestijn in. De eerste halte is het Sint-Simeonklooster, in de 7de eeuw door koptische monniken op een heuveltje gebouwd. De monniken moesten in de 13de eeuw het klooster verlaten door watergebrek en aanvallen van bedoeïenstammen. Het lijkt ongrijpelijk dat hier, in het midden van de woestijn en bij zomerse temperaturen van boven de 50 graden, de hele dag aan God gedacht werd.

Even spiritueel is het tempeltje van Qubbet al-Hawa, het graf van een plaatselijke heilige. Het heet letterlijk 'het torentje van de vier winden'. Het is een flinke klim, maar we worden beloofd met een fantastisch uitzicht over de Nijlvallei die in een aangename zon en 25 graden licht te sudderen.

's Namiddags gaan we flaneren op

de Nijl. Op aanraden van Abdel hebben we voor één week een bootje gehuurd. Dat kost een kloeke 20 Egyptische pond per dag, schipper inbegrepen. Voor die 5 euro is Karim, zeer discreet en behulpzaam, op afroep in te zetten door een simpel telefoontje. Hij neemt ons samen met Ellen en co. op een tripje op de Nijl, waarna we op bezoek gaan bij vrienden van vrienden van vrienden. Alwaar weer uitgebreid idyllisch wordt getafeld tussen het riet, met verse vis uit de Nijl. *Déjeuner sur l'herbe*, in het aanminnige gezelschap van de geiten, schapen en kamelen van de familie. En weer hetzelfde ritueel: de mannen hokken kettingrokend — kanker bestaat niet in Egypte, zou je denken — samen, vrouwen koken, kinderen bedienen.

Ook de komst van de Nederlandse Ellen heeft niets kunnen veranderen aan dit eeuwenoude sociale ritueel. De positie van de vrouw, die in de islam al niet evident is, wordt niet geholpen door een schijnbare radicalisering, die er onder meer voor zorgt dat steeds meer vrouwen zich opnieuw in boerka hullen. Dat zie je ook in het straatbeeld in Aswan, waar we de volgende dag

PRAKTISCH

- Alle nodige info over *Bet el Kerem* is te vinden op de uitgebreide website

www.betelkerem.com

Een overnachting kost 40 euro per nacht per familie.

De organisatie zorgt voor opvang in Luxor en zet je veilig af in het station. Ze zorgt ook voor het transport tussen Aswan en Nagh.

- Vliegtickets naar Luxor kun je boeken via de reisagent of op

www.jetairfly.com

www.thomascookairlines.com

- Belangrijk voor de kinderen: vaccinaties. Raadpleeg de huisarts.

op verkenning gaan. De naam Aswan is afgeleid van het Oudegyptische woord 'swenet' dat 'handel' betekende. En handelen doen de Egyptenaren met verve. Langs de Nijl ligt een lange promenade, waar je om de haverklap wordt aangeklampt om een tochtje te maken op een feloek, een van die typische kleien zeilboten die de hele dag over en weer varen.

In de soeks worden alle trucs gebruikt om de verkoop van prullaria aan te zwengelen. Soms opdringerig, veelal grappig en qua couleur locale onmisbaar en vermakelijk. Dat ze deze argeloze toerist een *galabia* weten aan te smeren tegen een gemiddeld Egyptisch maandloon bewijst hun handigheid. En mijn domheid.

Aswan is groot, maar zelfs met drie kinderen, waarvan eentje in de wandelwagen, goed bewandelbaar. Een typische Afrikaanse stad, met geurige steegjes en talloze pittoreske hoeken en kanten, maar zoals vele Afrikaanse steden zonder goede vuilnisophaaldienst of riolering.

We gaan op zoek naar de grote moskee en bezoeken de koptische kerk: een vreemde eend in de bijt in deze islamitische stad, maar we vinden er koelte, want op het mid-daguur brandt de zon al fel. Aswan ligt bijna op de kreeftskring, wat wil zeggen dat de zon loodrecht op je bol staat, de hele dag. In de zomer is het hier dan ook veel te warm voor de koudbloedige noorderling.

Na de middag gaan we plonzen in het grote bad van het *Isis Island Hotel*, waar je voor 10 pond jezelf op een strandstoel mag draperen. Ook hier dragen de vrouwen hun boerka: door het spleetje houden ze spiedend de omgeving en hun plonzende kinderen in het oog. Het blijft, in dit zeer westers lijkend hotel, een vreemde gewaarwording, al kun je je ook de vraag stellen wie hier het vreemdste is: de buitenlandse bikinidames of de lokale gesluisden.

De dagen rijgen zich aaneen zonder veel grote actie: we beschikken over de grootste zandbak van de wereld en er is niets leuker dan je met een bootje te laten voeren als een vorst. We belanden op een dag op een perfect strandje, vlakbij de Aswandam: Saint-Tropez, maar dan zonder de snobs. De thee smaakt, al wordt hij aarzelend geconsumeerd, want hij is gebouwen met vers Nijlwater. Dan maar diarree, denken we. Die we niet krijgen. Er wordt zelfs gezwommen, al is het water ijskoud. 's Avonds varen we, onder de steeds roder en mooier wordende lichten, traagjes naar huis. Nadien het zoveelste feestmaal op het dakterras: de kok maakt kloeke Egyptische gerechten, met veel groenten, rijst, en een keur aan vlees en vis.

Ondanks het feit dat we — net zoals de rest van de vakantie — alleen maar frisdrank drinken, is dit de perfecte afsluiter van een perfecte week.